

[14] نویسنده: عبدالباری اتوان «Abdel Bari Atwan»
منبع و تاریخ نشر: کریدل «2023-01-20»
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

چه چیزی باعث برگزاری نشست محرمانه و فوری در ابوظبی شد؟

What prompted the urgent, secretive summit in Abu Dhabi?

سران کلیدی کشورهای عرب این هفته برای یک نشست اضطراری که سعودی ها و کویتی ها را کنار گذاشتند، تشکیل جلسه دادند. احتمالاً موضوعات داغ مورد بحث، فروپاشی اقتصادی مصر و تشدید تنش‌های تهاجمی اسرائیل بود.

Key Arab heads of state convened this week for an emergency meeting that excluded the Saudis and Kuwaitis. The likely hot topics under discussion were Egypt's economic collapse and Israel's aggressive escalations.

عکاسی توسط کریدل

در «18»، ماه جنوری امارات متحده عربی با عجله یک نشست مشورتی را در ابوظبی ترتیب داد که در آن رهبران چهار کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس (GCC) حضور داشتند .

سران قوای سلطان نشین عمان، قطر، بحرین و امارات به همراه **عبدالفتاح السیسی** رئیس جمهور مصر و **ملک عبدالله** دوم پادشاه اردن در این اجلاس اضطراری شرکت کردند .

غیبت ولیعهد **محمد بن سلمان**، حاکم واقعی پادشاهی عربستان سعودی، و **نواف آل احمد**، امیر کویت یا **میشال آل احمد**، ولیعهد او با کمی تعجب مورد توجه قرار گرفت. هنوز هیچ بیانیه رسمی یا درز مطبوعاتی برای توضیح حذف دو رهبر شورای همکاری خلیج فارس یا نمایندگان عالی رتبه آنها از رایزنی های فوری منتشر نشده است.

این نشست غافلگیرکننده پس از نشست سه جانبه در «17» جنوری در **قاهره** برگزار شد که شامل رئیس جمهور **سیسی**، **ملک عبدالله** و **محمود عباس** رئیس جمهور فلسطین بود.

بلافاصله پس از آن، پادشاه اردن با حمل پیامی برای امیر امارات، **محمد بن زاید (MbZ)** به ابوظبی پرواز کرد که او را بر آن داشت تا بلافاصله نشستی را در روز بعد تشکیل دهد.

چه چیزی آنقدر فوری بود که نیاز به نشست اضطراری رهبران عرب داشت؟ چرا رهبران ارشد عربستان و کویت این اجلاس را از دست دادند؟ چندین احتمال در پشت این گردهمایی سریع رهبران کلیدی عرب در ابوظبی وجود دارد.

اول، وخامت سریع اقتصاد مصر پس از کاهش پوند مصر به پایین ترین سطح خود در تاریخ (32 پوند به دلار آمریکا) است. نرخ تورم ما رپچی، شرایط سخت تحمیل شده توسط صندوق بین المللی پول - (IMF) به ویژه شناور بودن پول ملی و کاهش شدید شرکت های پیمانکاری و تجاری خصوصی وابسته به ارتش مصر - به شدت بر چرخش نزولی اقتصاد افزوده است.

گزارش هایی وجود دارد مبنی بر اینکه صندوق بین المللی پول از کشورهای شورای همکاری خلیج فارس خواسته است تا (40) میلیارد دلار کمک فوری به مصر ارائه کنند، در غیر این صورت فروپاشی دولت مصر قریب الوقوع و اجتناب ناپذیر است.

دوم، سیاست های خطرناکی است که در حال حاضر توسط دولت راستی **بنیامین نتانیا هو**، نخست وزیر جدید اسرائیل در نظر گرفته شده است. از جمله مهمترین آنها تهدید به حمله به مسجد الاقصی در اورشلیم، لغو عملی قیمومیت اردن هاشمی بر بیت المقدس، الحاق غیرقانونی کرانه باختری، و اخراج صدها هزار نفر از ساکنان فلسطینی آن به اردن است.

سوم، **شیخ حمد بن جاسم**، نخست وزیر سابق قطر، چند روز پیش در توئیت به همسایگان خود درباره تجاوز قریب الوقوع آمریکا و اسرائیل به ایران هشدار داد که می تواند امنیت و ثبات خلیج فارس را به طور اساسی متزلزل کند.

خطر سقوط اقتصادی پیش روی مصر شاید مهم ترین و فوری ترین عامل در دستور کار نشست سران بود. کمک های مالی خلیج فارس - که زمانی منبع مطمئن کمک های اضطراری بود - کاملاً متوقف شده است. حتی اگر ادامه پیدا کند، دیگر مانند سال های گذشته وجوه به صورت کمک های بلاعوض و سپرده های بدون قید و شرط وارد نخواهد شد.

زمانی که **محمد بن جدان**، وزیر دارایی عربستان سعودی در سخنرانی خود در مجمع جهانی اقتصاد در داووس، سوئیس در 18 ژانویه، این رویکرد را برای تامین مالی تغییر داد. در اظهارات قبلی، رئیس جمهور مصر، **سیسی** با افشای اینکه کشورهای خلیج به طور کامل کمک های خود را متوقف کرده اند، مشکلات مالی کشورش را تایید کرده است.

غیبت امیر کویت در نشست مشورتی ممکن است در این زمینه قابل درک باشد - اگر در واقع اقتصاد مصر در راس دستور کار این اجلاس بود. مجلس ملی کویت (پارلمان) تصمیمی اتخاذ کرد که دولت این کشور را از کمک یک دلاری به مصر منع کند.

کشورهای حاشیه خلیج فارس از زمانی که «قیام‌های اعراب» در ژانویه 2011 در منطقه آغاز شد، 92 میلیارد دلار به مصر کمک کرده اند.

در حال حاضر، بحران داخلی دولتی کویت، علاوه بر بدتر شدن روابطش با قاهره به دلیل اخراج کارگران مصری، می‌تواند غیبت امیر را توضیح دهد. چیزی که تاکنون درک نشده است، این است که چرا محمد بن سلمان سعودی در ابوظبی حضور باهم نرسانیده است.

در حالی که موجب استقبال گرم و دوستانه‌ای محمد بن زید با در نظر داشت سایر مسائل منطقه‌ای همین بحران باعث گرم شدن روابط قطر و امارات شد.

علاوه بر این، روابط مصر و عربستان به وضعیتی بی‌سابقه برای سال‌ها فروپاشی کرده است. گزارش ماه گذشته رسانه آمریکایی آکسیوس فاش کرد که مقامات مصری رویه‌های عملی خود را در انتقال جزایر استراتژیک تیران و صنایع به حاکمیت عربستان متوقف کرده‌اند. رسانه‌های رسمی مصر همچنین حمله شدیدی به شبکه «ام‌بی‌سی مصر» متعلق به عربستان سعودی و عمرو ادیب مجری آن آغاز کردند و او را متهم کردند که برای سعودی‌ها کار می‌کند، زیرا بیم آن می‌رود که این شبکه پخش از مصر را متوقف کند. در کنار جنبه‌های اقتصادی، اختلافات، کشمکش‌ها و نوسانات روابط بین کشورهای این محور، موضوعات دیگری نیز وجود دارد که شاید در اجلاس ابوظبی به آنها پرداخته شده باشد.

علاوه بر این، روابط مصر و عربستان به وضعیتی بی‌سابقه برای سال‌ها فروپاشی کرده است. گزارش ماه گذشته رسانه آمریکایی آکسیوس فاش کرد که مقامات مصری رویه‌های عملی خود را در انتقال جزایر استراتژیک تیران و صنایع به حاکمیت عربستان متوقف کرده‌اند. رسانه‌های رسمی مصر همچنین حمله شدیدی به شبکه «ام‌بی‌سی مصر» متعلق به عربستان سعودی و عمرو ادیب مجری آن آغاز کردند و او را متهم کردند که برای سعودی‌ها کار می‌کند، زیرا بیم آن می‌رود که این شبکه پخش از مصر را متوقف کند.

در کنار جنبه‌های اقتصادی، اختلافات، کشمکش‌ها و نوسانات روابط بین کشورهای این محور، موضوعات دیگری نیز وجود دارد که شاید در اجلاس ابوظبی به آنها پرداخته شده باشد.

یک موضوع کلیدی ممکن است جاه طلبی‌های دولت راست‌گرای بی‌سابقه اسرائیلی نتانیا هو باشد - به ویژه جلوگیری از بازدید سفیر اردن از مسجد الاقصی اورشلیم، به عنوان اولین گام برای لغو قیمومیت هاشمی بر این شهر باستانی.

در حالی که عدم دعوت از عباس رئیس‌جمهور فلسطین به اجلاس ابوظبی (وتوی اماراتی علیه آن وجود دارد) ممکن است چیز دیگری را نشان دهد، اردن - که در حال حاضر تحت فشار ایالات متحده و اسرائیل برای شرکت در دومین اجلاس عقب در مراکش است - و پادشاه آن ممکن است فشار آورده باشند.

این موضوع در ابوظبی از کشورهای حاشیه خلیج فارس که روابط عادی خود را با اسرائیل باز کرده‌اند خواسته می‌شود تا از نفوذ خود برای کاهش این فشارها استفاده کنند. پیامدهای تجاوزات مستمر اسرائیل به اورشلیم و کرانه باختری، تهدیدی مستقیم برای امنیت و ثبات اردن است.

جالب اینجاست که تمامی کشورهای حاضر در اجلاس ابوظبی - به استثنای سلطان نشین عمان و قطر - با اسرائیل توافق نامه های عادی سازی امضا کرده اند. عربستانی ها و کویتی های غایب، مشخصا هنوز به آن باشگاه نپیوسته اند.

----- **با تقدیم احترامات** «2023-01-21»